

Početna Stranica > ... > Obiteljskopравни Predmeti I Nasljeđivanje > Nasljeđivanje > Nasljeđivanje > Portugal

Nasljeđivanje

Sadržaj omogućio

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Portugal

Ovaj je informativni članak pripremljen u suradnji s [Vijećem javnih bilježnika Europske unije \(CNUE\)](#).

Ako se nasljedstvo ne osporava, nadležni su javni bilježnici, matični uredi i zemljišnoknjižni uredi neovisno o mjesnoj nadležnosti. Zainteresirane strane mogu stoga provoditi postupke u instituciji po vlastitom izboru neovisno o mjesnoj nadležnosti.

Slično tome i kako je prethodno navedeno, ostavina se može raspodijeliti pred bilo kojim odvjetnikom ili pravnikom u državi ako ih je ovlastio matičar ili javni bilježnik kako je opisano.

1 Na koji se način može sačiniti raspolaganje imovinom zbog smrti (oporuka, zajednička oporuka, ugovor o nasljeđivanju)?

Raspolaganje imovinom nakon smrti može se ostvariti u dva oblika: i. oporukom, ii. ugovorom.

i. Oporuka

Oporuka je osobni akt koji ne može sastaviti zastupnik.

Nisu dopuštene zajedničke oporuke, odnosno oporuke koje su sastavile dvije ili više osoba u istom dokumentu u korist treće osobe ili u vlastitu korist.

Oporuka je izraz namjere jedne osobe koji ne mora biti upućen određenoj osobi ili se dostavljati na znanje određenoj osobi. Oporuka se može opozvati, a imovina se prenosi na nasljednike ili legatаре tek nakon smrti oporučitelja.

Postoje standardne i posebne vrste oporuke.

Standardne su vrste oporuke sljedeće: javne oporuke (*testamentos públicos*) i zatvorene oporuke (*testamentos cerrados*).

Javnu oporuku sastavlja javni bilježnik u svojem registru.

Zatvorenu oporuku sastavlja i potpisuje oporučitelj ili neka druga osoba na oporučiteljev zahtjev, ali je mora odobriti javni bilježnik. Može je čuvati oporučitelj ili treća osoba ili se može pohraniti kod javnog bilježnika. Osoba koja posjeduje zatvorenu oporuku mora je dostaviti u roku od tri dana otkad sazna za smrt oporučitelja, a ako to ne učini snosi odgovornost za uzrokovani gubitak ili štetu i, ako je nasljednik, može izgubiti sposobnost nasljeđivanja na temelju isključenja zbog nezakonitog postupanja.

U zakonu su predviđene sljedeće vrste posebnih oporuka: vojne oporuke, oporuke sastavljene na brodu, oporuke sastavljene u zrakoplovu, oporuke sastavljene u slučaju katastrofe. Oporuka se može sastaviti u jednom od tih posebnih oblika samo u slučaju nekih iznimnih okolnosti predviđenih zakonom. Takve su oporuke nevažeće dva

mjeseca nakon prestanka uzroka zbog kojeg oporučitelj nije mogao sastaviti oporuku u uobičajenim oblicima.

U portugalskom zakonodavstvu predviđena je i posebna vrsta oporuke koju može sastaviti portugalski državljanin u inozemstvu u skladu sa stranim pravom. Ona proizvodi učinke u Portugalu ako je formalno sastavljena ili odobrena.

ii. Ugovor

U portugalskom pravnom sustavu nasljeđivanje na temelju ugovora dopušteno je u iznimnim okolnostima. Takve vrste nasljeđivanja moguće su na temelju ugovora o nasljeđivanju ili darovanju koje je uvjetovano brakom, koji proizvode učinke smrću darovatelja. Da bi bili valjani, ugovori o nasljeđivanju i darovanju nakon smrti pod uvjetom braka moraju biti navedeni u bračnom ugovoru.

Međutim, nasljeđivanje na temelju ugovora u načelu je zabranjeno. Ugovori o nasljeđivanju stoga su u načelu zabranjeni i zbog toga se smatraju nevažećima. Darovi uvjetovani smrću također su zabranjeni, ali ne smatraju se nevažećima već postaju oporučna raspolaganja po sili zakona i stoga se mogu opozvati.

Dvije su vrste ugovora o nasljeđivanju iznimno dopuštene zakonom:

(a) ugovor kojim jedan od bračnih drugova ili treća osoba imenuje nasljednika ili legatara u korist jednog od bračnih drugova;

(b) ugovor kojim bračni drug imenuje nasljednika ili legatara u korist trećih osoba.

Razlika između nasljednika i legatara objašnjava se u nastavku u odgovoru na pitanje „Kako i kad osoba postaje nasljednik ili legatar?”

Važeći ugovori o nasljeđivanju proizvode učinke tek nakon smrti oporučitelja. Međutim, ugovor iz točke (a) ne može se jednostrano opozvati nakon prihvaćanja i dok je oporučitelj živ, ne može dovesti u pitanje nasljednika neopravdanim raspolaganjima. Ugovor o nasljeđivanju iz točke (b) može se opozvati ako treća osoba nije navedena u bračnom ugovoru kao primatelj.

Pored tih dviju vrsta ugovora o nasljeđivanju, zakonom je prihvaćena i valjanost darova nakon smrti uvjetovanih brakom. Njih pod uvjetom braka jedan od bračnih drugova ili treća osoba daje jednom od bračnih drugova. Dar nakon smrti pod pretpostavkom braka podliježe pravilima koja se odnose na ugovore o nasljeđivanju i mora biti utvrđen u bračnom ugovoru.

Napomena:

U portugalskom zakonodavstvu predviđene su dvije vrste nasljeđivanja. Prva je dobrovoljno nasljeđivanje - na temelju oporuke ili ugovora - koje se spominje u ovom odgovoru. Druga je zakonsko nasljeđivanje - propisano zakonom ili obvezno - koje će biti navedeno u odgovorima na pitanja „Postoje li ograničenja slobode raspolaganja imovinom nakon smrti (npr. nužni dio)?” i „Ako nema raspolaganja imovinom nakon smrti, tko nasljeđuje i koliko?”

Dobrovoljno nasljeđivanje rezultat je izraza volje oporučitelja, kao i u slučaju oporuka i ugovora.

Zakonsko nasljeđivanje dopušteno je zakonom. Ono se naziva obveznim nasljeđivanjem (sucessão legitimária) ako je izravna posljedica zakona i ako na njega ne utječu želje oporučitelja. Naziva se zakonitim nasljeđivanjem (sucessão legítima) ako je posljedica zakona, ali ako na njega mogu utjecati želje oporučitelja.

2 Treba li ga registrirati i na koji način?

Raspolaganja u načelu ne moraju biti registrirana.

Međutim, postoje iznimke koje su sadržane u različitim zakonskim odredbama. Raspolaganje imovinom nakon smrti mora biti registrirano, primjerice, u sljedećim slučajevima:

i. povlašteno oporučno raspolaganje s pravnim učinkom,

- ii. utvrđivanje prava raspolaganja i njegove izmjene,
- iii. obveza umanjenja darova zbog objedinjavanja,
- iv. bračni ugovori.

U prethodnim slučajevima navedenima pod i., ii. i iii., tužitelji ili tuženici u pravnom odnosu, osobe koje imaju interes za upis ili osobe koje moraju predložiti upisivanje u skladu sa zakonom (službeni upis koji u nekim slučajevima predlažu sudovi, javno tužiteljstvo ili sam matičar) moraju predmet evidentirati u zemljišnim knjigama (*Conservatória do Registo Predial*). Upis se sastoji od opisa imovine, unosa činjenica te primjedbi i napomena o određenim okolnostima.

U slučaju navedenom pod iv. upis se obavlja u matičnom uredu (*Conservatória do Registo Civil*) kao upis ili evidencija na temelju izjave stranaka. U tom slučaju stranke u upisu mogu biti i osobe na koje se činjenica izravno odnosi ili čija je suglasnost potrebna da bi upis mogao u potpunosti proizvoditi učinke.

Napomena:

Pravo raspolaganja odnosi se na pravo nadživjelog udovca ili udovice na uzdržavanje iz sredstava koje je ostavila umrla osoba.

Objedinjavanje se sastoji od toga da potomci koji žele biti nasljednici vraćaju u ostavinu imovinu ili vrijedne predmete koje im je dao predak.

3 Postoje li ograničenja slobode raspolaganja imovinom zbog smrti (npr. nužni dio)?

Da, u skladu s portugalskim zakonodavstvom nužni dio čini ograničenje slobode raspolaganja imovinom nakon smrti. Nužni dio je dio imovine kojim oporučitelj ne može raspolagati jer u skladu sa zakonom pripada obveznim nasljednicima (*herdeiros legítimários*). To je obvezno nasljeđivanje, odnosno oblik zakonskog nasljeđivanja na kojim ne mogu prevladati oporučiteljeve želje.

4 Tko nasljeđuje i koliko u slučaju izostanka raspolaganja imovinom zbog smrti?

Ako umrla osoba nije, u cijelosti ili djelomično, valjano i učinkovito regulirala raspolaganje imovinom koja bi mogla činiti njezinu ostavinu nakon njezine smrti, nasljednicima se imenuju njezini zakoniti nasljednici (*herdeiros legítimos*). To se naziva zakonitim nasljeđivanjem, koje je oblik zakonskog nasljeđivanja na koje ne utječu oporučiteljeve želje.

Zakoniti nasljednici su bračni drug, srodnici i država sljedećim redoslijedom:

1. bračni drug i potomci;
2. bračni drug i srodnici u uzlaznoj liniji;
3. braća i sestre te njihovi potomci;
4. ostali srodnici u pobočnoj liniji do četvrtog stupnja, uključujući četvrti stupanj;
5. država.

Obvezni nasljednici su bračni drug, potomci i preci. Bračni drug i potomci prva su kategorija nasljednika. Ako nema potomaka, nasljeđuju bračni drug i preci.

Nije moguće ostaviti cijelo nasljedstvo osobi koja nije zakoniti nasljednik, čak ni sastavljanjem oporuke (članak 2156. Građanskog zakonika). Zakonom je propisano da je to moguće učiniti samo s dijelom nasljedstva, tzv. dostupnim dijelom. Preostali dio (zakoniti dio) mora se predati obveznim nasljednicima, a njegova vrijednost ovisi o vrsti nasljednika:

- jedini obvezni nasljednik je bračni drug: 50 % dostupnog dijela; 50 % zakonitog dijela (članak 2144. Građanskog zakonika)

- bračni drug i djeca: zakoniti dio su dvije trećine nasljedstva; jedna trećina dostupnog dijela (članak 2139. Građanskog zakonika)
- bez bračnog druga, ali s djecom: zakoniti dio za djecu iznosi pola ili dvije trećine nasljedstva, ovisno o tome postoji li jedno dijete ili dvoje ili više djece (članak 2139. stavak 2. Građanskog zakonika)
- bez potomaka, ali s bračnim drugom i srođnicima u uzlaznoj liniji: zakoniti dio su dvije trećine nasljedstva; dostupni dio je jedna trećina (članak 2142. Građanskog zakonika).

Napomena:

Bračni drug ne imenuje se nasljednikom ako su u trenutku oporučiteljeve smrti oni razvedeni ili zakonski rastavljeni pravomoćnom presudom ili presudom koja će postati pravomoćna. Ako je u trenutku oporučiteljeve smrti u tijeku brakorazvodna parnica ili postupak zakonske rastave, nasljednici mogu nastaviti takve postupke koji utječu na imovinu. U potonjem slučaju, ako su razvod braka ili rastava naknadno odobreni, bračni drug ne imenuje se nasljednikom. Isto vrijedi i ako su bračni drugovi potpisali bračni ugovor prije sklapanja braka u skladu s režimom podjele imovine i ako su se odlučili na uzajamno odricanje od nasljeđivanja (članak 1700. stavak 1. točka (c) i stavak 3. te članak 1707.a Građanskog zakonika).

5 Koje je tijelo nadležno:

Nadležnost za pitanja nasljeđivanja ovisi o tome osporava li se nasljedstvo (prihvaćanje na temelju popisa imovine) ili ne (čisto i jednostavno prihvaćanje).

Javni bilježnici i sudovi nadležni su za pitanja osporavanog nasljedstva. U slučajevima predviđenim člankom 1083. stavkom 1. Zakona o parničnom postupku (npr. nasljednici koji se ne mogu locirati, nasljednici bez poslovne sposobnosti, popis koji zahtijeva javno tužiteljstvo), popis mora sastaviti sud. U drugim slučajevima zainteresirane osobe mogu popis odnijeti u ured javnog bilježnika (*Cartório Notarial*) ili na sud.

Javni bilježnici i matičari (*Conservatórias dos Registos*) nadležni su i za pitanja neosporavanog nasljedstva. U tom su slučaju oni nadležni ovlastiti nasljednike i izvršiti raspodjelu nasljedstva.

Ovjeravanjem privatne isprave odvjetnici i pravni savjetnici mogu raspodijeliti neosporavanu ostavinu, ali nisu nadležni ovlastiti nasljednike.

5.1 u slučajevima nasljeđivanja?

Ako se nasljedstvo osporava, popis može sastaviti sud ili ured javnog bilježnika u skladu s člankom 1083. Zakona o parničnom postupku.

U slučaju čistog i jednostavnog prihvaćanja nasljedstva nije potrebno provoditi postupak popisivanja imovine (*processo de inventário*). U tom slučaju nasljednici i legatari zaključuju i raspodjeljuju nasljedstvo međusobnim dogovorom i ne postoji obveza pokretanja postupka pred javnim bilježnikom ili sudom.

Ako je proglašeno da ostavina prelazi na državu, provodi se poseban sudski postupak raspodjele nasljedstva u korist države (članci od 2152. do 2155. Građanskog zakonika).

Ako se nasljedstvo ne osporava, nadležni su javni bilježnici, matični uredi i zemljišnoknjižni uredi neovisno o mjesnoj nadležnosti. Zainteresirane strane mogu stoga provoditi postupke u instituciji po vlastitom izboru neovisno o mjesnoj nadležnosti.

U slučaju neosporavanog nasljedstva ostavina se može raspodijeliti pred bilo kojim odvjetnikom ili pravim savjetnikom u zemlji, pod uvjetom da su dotične osobe prethodno ovlaštene (npr. ovlastio ih je matičar ili javni bilježnik).

5.2 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju nasljedstva?

5.3 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju legata?

5.4 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju nužnog dijela nasljedstva?

Što se tiče tijela koje je nadležno za prihvaćanje izjave o prihvaćanju ili odricanju od nasljedstva ne postoje bitne

razlike između legata i nasljedstva, ili između zakonskog i dobrovoljnog nasljeđivanja. Stoga je odgovor na ta tri pitanja isti.

Ako je nasljedstvo prihvaćeno na temelju popisa imovine, izjava o prihvaćanju nasljedstva sastavlja se u postupku popisivanja imovine. U tom su slučaju za primanje izjave o prihvaćanju ovlašteni sud i javni bilježnik.

Prihvaćanje nasljedstva na temelju popisa imovine osigurava se traženjem popisa imovine ili interveniranjem u popis imovine.

Druga vrsta prihvaćanja nasljedstva čisto je i jednostavno prihvaćanje kojim su obuhvaćeni slučajevi prihvaćanja i raspodjele nasljedstva bez potrebe za pokretanjem postupka popisivanja imovine.

Pravila koja se odnose na prihvaćanje nasljedstva primjenjuju se i na prihvaćanje legata. Razlika između nasljedstva i legata navedena je u odgovoru na sljedeće pitanje.

U slučaju pokretanja postupka popisivanja imovine, odricanje se mora izvršiti ili uključiti u spis. U tom su slučaju za primanje izjave o odricanju ovlašteni sud i javni bilježnik.

Odricanje mora biti izvršeno u jednom od sljedećih oblika: kao javni akt ili privatna ovjerena isprava ako postoji imovina kojom se u skladu sa zakonom mora raspolagati na jedan od tih načina; u drugim slučajevima u obliku privatne isprave.

Prihvaćanje nasljedstva ili legata ili odricanje od nasljedstva ili legata jednostrana je pravna transakcija koja se ne može ukinuti, odnosno, izvršavaju se temeljem izjave nasljednika koja ne mora biti upućena određenoj osobi ili dostavljena na znanje određenoj osobi.

Ako je ostavina ošasna, zainteresirane strane ili javno tužiteljstvo mogu zatražiti od suda da obavijesti nasljednika i traži da prihvati nasljedstvo ili da ga se odrekne (članak 1039. – 1041. Zakona o parničnom postupku). U tom se slučaju izjava o prihvaćanju podnosi sudu. Smatra se da je ostavina ošasna tijekom razdoblja kada još nije prihvaćena niti je proglašeno da pripada državi.

6 Kratak opis postupka rješavanja nasljedstva sukladno nacionalnom zakonu, uključujući likvidaciju ostavine i raspodjelu imovine (time su uključeni podaci o tomu je li postupak nasljeđivanja pokrenuo sud ili neko drugo nadležno tijelo po službenoj dužnosti)“

Postupak ovisi o tome osporava li se nasljeđivanje ili ne.

OSPORAVANO NASLJEĐIVANJE

Svrha postupka popisivanja imovine za nasljeđivanje je sljedeća: raspodijeliti ostavinu u svrhu prestanka suvlasništva, sastaviti popis imovine iz ostavine ako je nije nužno raspodijeliti i likvidirati ostavinu ako je to potrebno (članak 1082. Zakona o parničnom postupku).

Kad se popisivanje obavlja na sudu, mora biti u obliku sudskog popisa koji je predviđen u glavi XVI. knjige V. Zakona o parničnom postupku (članci od 1082. do 1129.). Unutarnja mjesna nadležnost nacionalnih sudova utvrđuje se u skladu s povezujućim čimbenicima iz članka 72.A Zakona o parničnom postupku.

Glavne su faze postupka sastavljanja sudskog popisa:

- i. početni zahtjev,
- ii. osporavanje i provjera obveza,
- iii. prethodno saslušanje zainteresiranih strana,
- iv. utvrđivanje i sazivanje zainteresiranih strana,
- v. smanjenje dara ili nasljedstva koji premašuje raspoloživi dio,

vi. izjava o raspodjeli i presuda kojom se potvrđuje raspodjela.

Nakon presude može slijediti otkazivanje ili izmjena raspodjele, dodatna raspodjela ili dodjela dijela zanemarenom nasljedniku.

Kad se popis imovine podnosi javnobilježničkom uredu, mora biti u skladu s javnobilježničkim popisom predviđenim u Prilogu [Zakonu br. 117/2019 od 13. rujna 2019.](#) u kojem se upućuje na potrebne izmjene glave XVI. knjige V. Zakona o parničnom postupku.

U skladu s člancima od 1. do 5. Priloga Zakonu br. 117/2019: portugalska udruga javnih bilježnika na svojim internetskim stranicama ([Potugalski javni bilježnici](#)) objavljuje popis javnih bilježnika koji mogu obrađivati popise; kad je riječ o javnobilježničkim popisima, iako je javni bilježnik obvezan poduzeti potrebne mjere, presudu kojom se potvrđuje raspodjela uvijek donosi sud kojem je predmet upućen u tu svrhu, bez utjecaja na bilo kakva druga pitanja koja bi javni bilježnik mogao uputiti na rješavanje sudu; sud odlučuje o žalbama podnesenima tijekom javnobilježničkog postupka popisivanja; stranke same odabiru javnobilježnički ured u kojem će se obaviti postupak popisivanja, pod uvjetom da postoji relevantna poveznica s nasljedstvom (npr. javnobilježnički ured nalazi se u općini u kojoj je otvoreno nasljedstvo ili u kojoj se nalazi imovina ili u kojoj boravi većina zainteresiranih strana).

NEOSPORAVANO NASLJEĐIVANJE

Zainteresirane strane mogu postići dogovor pred javnim bilježnikom ili matičarom. U okviru sustava „sve na jednom mjestu“ kod matičara mogu rješavati sva pitanja povezana s nasljeđivanjem, od odobrenja do završnog bilježenja imovine na temelju raspodjele.

Osim toga, kada su u javnobilježničkom uredu ili matičnom uredu ovlaštene kao nasljednici, zainteresirane strane mogu raspodijeliti imovinu iz ostavine u obliku privatne isprave ovjerene u nazočnosti odvjetnika ili pravnog savjetnika.

7 Kada i kako osoba postaje nasljednik ili legatar?

Nasljednici nasljeđuju ostavinu umrle osobe u cijelosti ili u dijelovima, odnosno imovina koju nasljeđuju nije unaprijed određena.

S druge strane, legatari nasljeđuju određenu imovinu ili vrijedne predmete.

U slučaju zakonskog nasljeđivanja pravo na nasljeđivanje proizlazi iz zakona. U slučaju dobrovoljnog nasljeđivanja pravo na nasljeđivanje proizlazi iz izjave o namjeri koju daje oporučitelj. Nasljednici mogu imati položaj nasljednika ili legatara i u slučaju zakonskog i u slučaju dobrovoljnog nasljeđivanja.

8 Jesu li nasljednici odgovorni za dugove preminuloga i pod kojim uvjetima?

Ako je ostavina prihvaćena na temelju popisa imovine, za naplatu dugovanja i ostalih naknada povezanih s nasljeđivanjem odgovara se samo imovinom navedenom na popisu, osim ako vjerovnici ili legatari mogu dokazati da postoji druga imovina. Ako postoji popis, vjerovnici ili legatari snose teret dokazivanja postojanja te druge imovine.

U slučaju čistog i jednostavnog prihvaćanja odgovornost za dugove i ostale naknade povezane s nasljeđivanjem ne premašuje vrijednost naslijeđene imovine, ali u tom slučaju nasljednici ili legatari moraju dokazati da ostavina ne uključuje imovinu dovoljne vrijednosti za otplatu dugova ili izvršenje legata. U tom slučaju nasljednici ili legatari snose teret dokazivanja da ne postoji takva druga imovina.

Iz ostavine se plaćaju sljedeće naknade: troškovi sprovoda oporučitelja i povezani troškovi; naknade za izvršavanje oporuke i upravljanje i likvidaciju ostavine; plaćanje dugova umrle osobe; izvršenje legata.

U slučaju zajednički naslijeđene imovine postoji zajednička odgovornost za plaćanje navedenih naknada. U slučaju raspodjele ostavine svaki nasljednik odgovoran je samo za iznos razmjern njegovu dijelu ostavine.

9 Koji su dokumenti i/ili informacije potrebne u svrhu registracije nepokretne imovine?

U sljedećem su odgovoru zasebno navedeni dokumenti i informacije potrebni za upis nepokretne imovine, plative pristojbe i način na koji se može podnijeti zahtjev za upis (osobno, poštom ili internetski).

Potrebni dokumenti i informacije

U zahtjevima za upis nepokretne imovine mora biti naveden podnositelj zahtjeva, činjenice i predmetna imovina te popis popratne dokumentacije.

Mogu se upisati samo činjenice navedene u dokumentima koji ih zakonski potvrđuju.

Dokumenti na stranom jeziku mogu se prihvatiti samo ako su prevedeni u skladu sa zakonom, osim ako su sastavljeni na engleskom, francuskom ili španjolskom jeziku i nadležni službenik ima znanje predmetnog jezika.

Ako se održivost zahtjeva za upis mora ocijeniti na temelju stranog prava, zainteresirana strana mora dokazati njegov sadržaj na temelju odgovarajućeg dokumenta.

Ako se zahtjev za upis odnosi na zgradu koja nije opisana, potrebno je priložiti dodatnu izjavu u kojoj su navedeni naziv, status i adresa vlasnika neposredno prije prenositelja i prijašnji upis u zemljišne knjige, osim ako podnositelj zahtjeva navede u izjavi opravdane razloge zbog kojih to nije poznato.

Ako se upis odnosi na dio u neopisanoj zajedničkoj imovini, moraju biti navedeni ime, status i adresa svih *suvlasnika*.

Pristojbe koje se naplaćuju

U trenutku podnošenja zahtjeva potrebno je platiti pristojbu ili ona mora biti poslana zajedno sa zahtjevom. Pristojba odgovara vjerojatnom ukupnom plativom iznosu. Ako pristojba nije plaćena u trenutku podnošenja zahtjeva za upis, zahtjev se može odmah odbaciti.

Ako nije plaćena pristojba, a zahtjev nije odbijen, služba nadležna za upis obavješćuje zainteresiranu stranu o roku za plaćanje neplaćenog iznosa kako upis ne bi bio odbijen.

Isti postupak provodi se ako izvorno plaćeni iznos nije dovoljan i ako nije plaćen dodatni iznos.

Zahtjev za upis podnesen osobno, poštom ili internetski

Zahtjevi za upis nepokretne imovine mogu se podnositi osobno, poštom ili internetski.

Zahtjevi za upis koji se podnose osobno i poštom moraju biti u pisanom obliku, u skladu s obrascima odobrenima odlukom nadležnog tijela Zavoda za matičnu evidenciju i javne bilježnike (*Instituto dos Registos e do Notariado, I.P.*). Obrascima moraju biti priloženi dokumenti kojima se dokazuje činjenica koju treba upisati i navedene dodatne izjave.

Obrasci navedeni u prethodnom odlomku ne moraju se upotrebljavati za pisane zahtjeve za upis koje podnose javna tijela koja su tužitelji ili tuženici u postupku, sudovi, javno tužiteljstvo, upravitelji u slučaju nesolventnosti ili izvršitelji, bez obzira na to podnose li se osobno ili poštom.

Zahtjevi koje podnose sudovi, javno tužiteljstvo, izvršitelji ili sudski izvršitelji koji provode mjere specifične za izvršitelje i sudske upravitelje trebali bi se, ako je moguće, slati elektroničkim putem i biti popraćeni dokumentima potrebnima za registraciju i plativim pristojbama.

Zahtjevi za upis imovine mogu se podnijeti elektroničkim putem na stranicama [Predial Online](#). Jedini postupci koji se ne mogu provoditi internetski postupci su koji se odnose na opravdanje, ispravljanje ili osporavanje odluka koje je donio matičar.

Za podnošenje zahtjeva za upis imovine internetski potrebno je imati digitalni certifikat. Državljeni s portugalskom osobnom iskaznicom koji su aktivirali svoj digitalni certifikat te odvjetnici, javni bilježnici i pravni

savjetnici već imaju te certifikate.

Rukovoditelji i direktori trgovačkih društava ili javnih trgovačkih društava mogu potvrditi da su elektronički dokumenti koje su podnijeli u skladu s izvornim dokumentima u papirnatom obliku u trenutku podnošenja zahtjeva za internetski upis pri čemu su ta trgovačka društva zainteresirane strane.

Napomena:

Zahtjeve za upis nepokretne imovine mogu podnositi samo osobe i/ili subjekti koji se smatraju zakonitima u skladu sa zakonom. Te osobe ili subjekti navedeni su u prethodnom tekstu u odgovoru na pitanje: „Trebaju li ga registrirati i na koji način?” u odjeljku u kojem su navedeni dokumenti koje treba dostaviti u zemljišnoknjižni odjel.

9.1 Je li imenovanje upravitelja obvezno ili je obvezno na zahtjev? Koje je korake potrebno poduzeti ako je imenovanje upravitelja obvezno ili obvezno na zahtjev?

Ako se traži provođenje postupka popisivanja imovine, obavezno je imenovati upravitelja. U tom je slučaju obvezno imenovati izvršitelja oporuke koji je odgovoran za upravljanje nasljeđivanjem. Osoba koja podnosi zahtjev za provođenje postupka popisivanja imovine navodi tko u skladu sa zakonom mora izvršavati dužnosti izvršitelja oporuke. To se navodi na obrascu zahtjeva za pokretanje postupka popisivanja imovine.

Dok je ostavina ošasna, ne postoji nitko tko ima zakonsko pravo upravljati ostavinom. U tom slučaju bilo koji nasljednik može poduzeti mjere za upravljanje nasljedstvom čak i prije prihvaćanja nasljedstva ili odricanja od njega. U slučaju opasnosti od propadanja imovine koja je dio ošasne ostavine sudovi postavljaju skrbnika. On se postavlja na zahtjev javnog tužiteljstva ili bilo koje zainteresirane strane. Definicija ošasne ostavine već je navedena u odgovoru na pitanje „*Koje je tijelo nadležno: (...) za prihvaćanje izjave o odricanju ili prihvaćanju?*”

9.2 Tko je ovlašten za izvršavanje oporuke nakon smrti i/ili upravljanje ostavinom?

Izvršitelj oporuke

Izvršitelj oporuke u načelu je odgovoran za upravljanje ostavinom do njezina zaključivanja i raspodjele.

U skladu sa zakonom dužnosti izvršitelja oporuke prenose se sljedećim redoslijedom:

1. na nadživjelog bračnog druga, koji nije zakonski rastavljen osobno ili imovinom, ako je nasljednik ili mu pripada bračni dio imovine bračnog para
2. na nadziratelja izvršenja, osim ako je oporučitelj naveo drugačije
3. na srodnike koji su zakonski nasljednici
4. na oporučne legatere.

Ako je cijela ostavina raspodijeljena među legatarima, preferirani legatar ima ulogu izvršitelja oporuke i zamjenjuje nasljednike. Ako su sve okolnosti jednake, preferira se najstariji.

U nekim posebnim slučajevima opisanima u nastavku upravljanje dijelom imovine ili cjelokupnom imovinom u ostavini može se povjeriti nadziratelju izvršenja ili skrbniku.

Nadziratelj izvršenja (testamenteiro)

U slučaju nasljeđivanja na temelju oporuke, oporučitelj može imenovati jednu ili više osoba koje moraju osigurati izvršavanje oporuke ili je u cijelosti ili dijelom izvršiti. To se naziva izvršavanje. Imenovana osoba naziva se nadzirateljem izvršenja.

Skrbnik (*fiduciário*)

Zamjena skrbnikom ili skrbništvo raspolaganje je kojim oporučitelj povjerava određenom nasljedniku zadaću skrbljenja nad ostavinom koja će nakon njegove smrti pripasti drugoj osobi. Nasljednik kojem je povjerena ta zadaća naziva se skrbnikom. Korisnik se naziva nasljednikom skrbnika. Skrbnik ima koristi od imovine i upravlja imovinom obuhvaćenom skrbništvom.

9.3 Koje ovlasti ima upravitelj?

Ovlasti izvršitelja oporuke

Izvršitelj oporuke upravlja imovinom umrle osobe i zajedničkom imovinom ako je umrla osoba bila u braku u kojem je postojala zajednička imovina.

Izvršitelj oporuke može tražiti od nasljednika ili treće osobe da preda imovinu kojom će on upravljati, a koja se nalazi u njihovu posjedu. Izvršitelj oporuke može pokrenuti postupak zaštite imovine protiv nasljednika ili treće osobe i može naplatiti potraživanja iz ostavine ako bi se odgodom ugrozila naplata ili kad se plaćanje izvršava dobrovoljno.

Izvršitelj oporuke treba prodati kratkotrajnu imovinu te prihode može upotrijebiti za pokrivanje troškova sprovođa i povezanih troškova i upravnih pristojbi.

Izvršitelj oporuke može prodati i imovinu koja nije kratkotrajna u mjeri koja je nužna za pokrivanje troškova sprovođa i povezanih troškova i upravnih pristojbi.

U slučajevima koji nisu prethodno navedeni, prava povezana s nasljeđivanjem mogu samo zajednički ostvarivati svi nasljednici ili se mogu ostvarivati protiv svih nasljednika.

Ovlasti nadziratelja izvršenja

Ako je u slučaju oporučnog nasljeđivanja imenovan nadziratelj izvršenja, on ima ovlasti koje mu je dodijelio oporučitelj.

Ako oporučitelj nije naveo koje su ovlasti nadziratelja izvršenja, potonji je odgovoran za sljedeće: organizaciju sprovođa i plaćanje povezanih troškova; prema potrebi, praćenje raspolaganja imovinom nakon smrti i dokazivanje njihove vrijednosti pred sudovima; izvršavanje dužnosti izvršitelja oporuke.

Oporučitelj nadziratelju izvršenja može povjeriti zadaću izvršavanja legata ostavine i drugih obveza ako je on izvršitelj oporuke i nije potreban obvezni popis imovine. U tu svrhu oporučitelj može ovlastiti nadziratelja izvršenja da proda bilo koju imovinu iz ostavine (pokretnu ili nepokretnu) ili samo imovinu navedenu u oporuci.

Ovlasti skrbnika

Skrbnik nema samo zadaću upravljanja već i ostvaruje koristi od imovine koja je predmet skrbništva. Primjenjuju se odredbe koje se odnose na uživanje te imovine ako nisu nesukladne sa skrbništvom. Skrbnik mora imati sudsko odobrenje za raspolaganje imovinom koja je predmet skrbništva ili za stavljanje te imovine u zalog.

Nasljednici i skrbnik ošasne imovine

Dok je imovina ošasna, ona predstavlja fond koji ima pravnu osobnost. Ostavina stoga može pokretati postupke i mogu se pokretati postupci protiv nje. Ako u ovom slučaju nitko ne upravlja ostavinom, moguće je prihvatiti jedno od rješenja navedenih u nastavku.

Prije prihvaćanja nasljedstva ili odricanja od nasljedstva bilo koji nasljednik može poduzeti hitne upravne mjere dok je ostavina ošasna. U slučaju prigovora kada postoji nekoliko nasljednika prevladava volja većine.

Sud može imenovati i skrbnika ošasne ostavine. Skrbnik je odgovoran za podnošenje zahtjeva za donošenje privremene mjere i za pokretanje postupaka koji se ne mogu odgoditi a da se ne ugroze interesi nasljedstva. Skrbnik je odgovoran i za zastupanje ostavine u svim postupcima pokrenutima protiv nje. Skrbniku je potrebno sudsko odobrenje za raspolaganje ili opterećivanje nepokretne imovine, vrijednih predmeta, poslovnih objekata i druge imovine čije raspolaganje ili opterećivanje nije upravna radnja. Sudsko odobrenje daje se samo ako je mjera opravdana radi izbjegavanja propadanja ili gubitka imovine, za otplatu duga iz ostavine i za pokrivanje troškova nužnih ili korisnih unaprjeđenja, ili u slučaju neke druge hitne potrebe.

Ako ostavina više nije ošasna jer je prihvaćena, ali nije podijeljena, bilo koji nasljednik može u skladu sa zakonom podnijeti zahtjev za sudsko priznavanje njegova statusa nasljednika i obnovu cjelokupne ili dijela imovine iz ostavine u odnosu na osobu koja je posjeduje kao nasljednik, ostvaruje neko drugo pravo na imovinu ili nema

takva prava. To je zahtjev za potraživanje nasljedstva (*petição da herança*). Taj postupak može pokrenuti jedan nasljednik bez sudjelovanja drugih, ali njime se ne ugrožava pravo izvršitelja oporuke da zatraži predavanje cjelokupne imovine kojom će upravljati, kako je prethodno navedeno.

10 Koji se dokumenti obično izdaju sukladno nacionalnom zakonu tijekom ili na kraju postupka nasljeđivanja kojima se dokazuju status i prava korisnika? Imaju li ti dokumenti posebnu dokaznu snagu?

Dokumenti kojima se potvrđuje status nasljednika ili legatara

1. presude
2. javnobilježnički akti
3. isprave u pojednostavnjenim postupcima za potvrđivanje statusa nasljednika koje izdaje matični ured.

Navedeni dokumenti dokaz su statusa nasljednika i/ili legatara koji su nadživjeli umrlu osobu.

Presude, javnobilježnički akti i isprave u pojednostavnjenim postupcima za ovlašćivanje nasljednika vjerodostojne su isprave koje imaju punu dokaznu vrijednost.

Ovlašćivanje nasljednika ili legatara evidentira se u matičnom uredu unosom u smrtovnicu umrle osobe.

Dokumenti kojima se potvrđuje raspodjela

U slučaju osporavanog nasljeđivanja:

1. Presuda nadležnog suda kojom se potvrđuje raspodjela ostavine u postupku popisivanja imovine. U presudi je navedeno kako su raspodijeljeni dijelovi (npr. imovina koju nasljeđuje svaki od nasljednika ili legatara). To je vjerodostojna isprava koja ima punu dokaznu vrijednost.

U slučaju dobrovoljnog nasljeđivanja:

1. Sastavlja se privatna ovjerena isprava u nazočnosti odvjetnika ili pravnog savjetnika u kojoj je utvrđena podjela dijelova. To nije vjerodostojna isprava, već je riječ o privatnoj ovjerenoj ispravi koja u ovom slučaju ima dokaznu vrijednost istovjetnu punoj dokaznoj vrijednosti.
2. Isprava kojom je obuhvaćena raspodjela u pojednostavnjenom postupku nasljeđivanja pred matičarom. To je vjerodostojna isprava koja ima punu dokaznu vrijednost.
3. Javnobilježnički akt o raspodjeli koji sastavlja javni bilježnik. To je vjerodostojna isprava koja ima punu dokaznu vrijednost.

Bilo koja od navedenih isprava kojom se potvrđuje raspodjela može biti osnova za upis imovine iz ostavine u korist nasljednika ili legatara, neovisno o tome ima li punu dokaznu vrijednost.

Druge poveznice

[Zakon o parničnom postupku \(*Código de Processo Civil*\)](#)

[Građanski zakonik \(*Código Civil*\)](#)

[Zakon br. 117/2019 od 13. rujna 2019.](#)

Upozorenje

Informacije u ovom informativnom članku općenite su prirode i nisu iscrpne. Nisu obvezujuće za kontaktne točke, Europsku pravosudnu mrežu u građanskim i trgovačkim stvarima, sudove ili bilo koje druge osobe. Nije im svrha zamijeniti upotrebu primjenjivog zakonodavstva koje je na snazi.

Ova je internetska stranica dio portala [Vaša Europa](#).

Važno nam je vaše [mišljenje](#) o korisnosti pruženih informacija.

■ Posljednji put ažurirano: 08/09/2025

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJP-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.